ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д

от

АЛЕКСАНДЪР ПУЛЕВ

ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И МИНИСТЪР НА ИКОНОМИКАТА, ИНВЕСТИЦИИТЕ И ИНДУСТРИЯТА

ОТНОСНО: Проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Наредба за условията и редът за водене, поддържане и ползване на електронния централен регистър за проследимост по веригата за доставки и подлежащата на вписване в регистъра информация

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Вашето внимание проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Наредба за условията и редът за водене, поддържане и ползване на електронния централен регистър за проследимост по веригата за доставки и подлежащата на вписване в регистъра информация.

Предложеният проект на наредба е изготвен на основание чл. 28а, ал. 4 (Нов, ДВ, бр. 58 от 2026 г., в сила от 26.06.2026 г.) от Закона за защита на конкуренцията (ЗЗК), с която се създава нормативно задължение за изграждане на електронен централен регистър за проследимост по веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти, както и на други продукти на етап търговия на едро от бизнес операторите до дистрибуцията до краен потребител. Регистърът се води и поддържа от Министерството на икономиката, инвестициите и индустрията. Информацията, която се вписва, условията и редът за воденето, поддържането и ползването на регистъра, както и описанието на продуктите и групите продукти - обект на проследяване, вкл. и реда на тяхното поетапно включване в регистъра, се определят с настоящата наредба на Министерския съвет. Законодателната инициатива е обусловена от необходимостта да се преодолеят установени структурни и поведенчески проблеми във веригата за доставки на селскостопански, хранителни продукти и суровини, като регистъра за проследимост ще подпомогне компетентните органи за преминаването от формален към икономически подход за справяне: не само да се

забраняват отделни видими нарушения, а да се обхванат и практиките, които чрез своята икономическа същност, цел или резултат водят до същия неблагоприятен ефект.

Веригата за доставки на селскостопански, хранителни продукти и суровини има ключово значение за продоволствената сигурност, конкурентната среда, доходите на българските производители и преработватели, както и за крайните цени за потребителите. В тази верига обаче през последните години се наблюдават устойчиви структурни дисбаланси между отделните участници, особено между доставчиците — земеделски производители, преработватели, търговци на едро и вносители — и купувачите със значима пазарна сила.

Проектът на Наредба си поставя две основни цели за реализиране:

- Повишаване на прозрачността и проследимостта по веригата на доставки за движението на селскостопански и хранителни продукти, уеднаквяване на информацията и създаване на механизъм за ранно установяване на пазарни деформации чрез електронен централен регистър за проследимост по веригата на доставки;

- Осигуряване на възможност за обмен на данни между отделните институции и подобряване на възможностите за секторен анализ и превантивен контрол.

Регистърът за проследимост по веригата за доставки не се създава във връзка с вписани режими в Административния регистър/Регистъра на услугите, поради което за него не важат изискванията за водене и поддържане на регистри по Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност. Проектът на наредба не въвежда и изисквания за създаване на нови режими/услуги за вписване в Административния регистър/Регистъра на услугите. Във връзка с посоченото с наредбата не се въвеждат и такси за бизнес операторите.

Електронният централен регистър за проследимост по веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти, както и на други продукти на етап търговия на едро от бизнес операторите до дистрибуцията до краен потребител ще допринесе за повишаване на прозрачността по веригата и ще подпомогне оптимизирането на процеса по извършване на проверки от компетентните органи. Регистърът ще позволи уеднаквяване и систематизиране на информацията за проследимост, поддържана от бизнес операторите, от една страна, и от компетентните администрации, от друга, като по този начин ще спомогне за преодоляване на съществуващи празноти и недостатъци в обхвата на тази информация. Регистърът ще спомогне и за проследимост на произхода и качеството на продуктите, което води до намаляване на потенциални рискове за здравето и безопасността на потребителите.

Електронизирането на данните включени в регистър ще доведе до намаляване на времето за осигуряване на информация от бизнес оператора до компетентните органи. Наличната актуална информация в регистъра ще осигури бърз достъп на компетентните органи, без необходимостта от задължително физическо присъствие при осъществяването на проследимост, като част от извършвания официалния контрол в областта на храните.

Регистърът не постановява нарушения и не налага санкции. Автоматизираните и алгоритмични средства служат за откриване на индикатори и съмнения за нарушения, които

да послужат за проверка от компетентните органи. По този начин се създава система за ранно предупреждение, без да се заменя човешката и институционалната преценка, но значително я автоматизира и улеснява. При неподаване на данни за вписване в регистъра, както и при подаване на невярна, непълна или заблуждаваща информация, когато това води или може да доведе до прикриване на нелоялна търговска практика се прилагат разпоредбите на чл. 100а от ЗЗК.

Изграждането и поддържането на електронния регистър ще се реализира поетапно въз основа на наредбата и последващо техническо задание. В едномесечен срок от приемането на наредбата по чл.28а, ал. 4 от ЗЗК, Министерството на икономиката, инвестициите и индустрията съвместно с компетентните органи, определени в наредбата, изготвя задание за изработка на електронния регистър по чл.28а, ал. 1 от ЗЗК. В средносрочен план се очаква системата да доведе до икономии чрез намаляване на физическите проверки, по-добра координация между институциите и по-ефективно насочване на контролните ресурси.

С проекта на акт не се цели транспониране на актове на Европейския съюз, нито изпълнение на задължения, произтичащи от правото на Европейския съюз, поради което не се налага изготвяне на справка за съответствие с европейското право по чл. 35, ал. 2, т. 5 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Съгласно чл. 26, ал. 3 и 4 от Закона за нормативните актове и чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация проектът на ПМС, проектът на Наредба за условията и редът за водене, поддържане и ползване на електронния централен регистър за проследимост по веригата за доставки и подлежащата на вписване в регистъра информация, проектът на доклад до МС, частичната предварителна оценка на въздействието и становището на дирекция „Координация и модернизация на администрацията" са публикувани на интернет страницата на Министерството на икономиката, инвестициите и индустрията и на Портала за обществени консултации за срок от 30 дни. Справката за постъпилите предложения, заедно с обосновката за неприетите предложения, е приложена към настоящия доклад.

Получените становища при междуведомственото съгласуване са отразени съгласно приложената справка.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

С оглед гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам Министерският съвет да разгледа и приеме приложения проект Постановление на Министерския съвет за приемане на проект на Наредба за условията и редът за водене, поддържане и ползване на електронния централен регистър за проследимост по веригата за доставки и подлежащата

на вписване в регистъра информация.

Приложения:

1. Проект на Постановление на Министерския съвет;

2. Проект на Наредба за условията и редът за водене, поддържане и ползване на електронния централен регистър за проследимост по веригата за доставки и подлежащата на вписване в регистъра информация;

3. Финансова обосновка;

4. Частична предварителна оценка на въздействието;

5. Становище на дирекция „Координация и модернизация на администрацията" в Администрацията на Министерския съвет;

6. Справка за отразените становища по чл. 32 от УПМСНА;

7. Справка за отразените предложения, получени при обществените консултации;

8. Съгласувателни писма;

9. Съобщение за средствата за масово осведомяване.

С уважение,

X

АЛЕКСАНДЪР ПУЛЕВ
Заместник министър-председател и министър на икономиката,
инвестициите и индустрията